

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 12. juni 2008 truffet vedtak i

Sak nr: 03/08 (arkivnr: 200800105-22)

Saken gjelder: Klage fra A ved styreleder B på lagdommerne C, D og E ved X lagmannsrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
Rita Sletner

Rita Sletner møtte som varamedlem for Halvor Kjølstad, som hadde forfall.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettens avgjørelse.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer C, lagdommer D og lagdommer E.

Innledning:

Ved brev av 8. januar 2008 har B inngitt klage på lagdommerne C, D og E ved X lagmannsrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt lagdommer C, lagdommer E og lagdommer D, som ved brev av henholdsvis 17., 18. og 19. januar 2008 har avgitt uttalelser. Førstelagmann E ved X lagmannsrett er orientert om klagen, og har den 21. januar 2008 avgitt uttalelse. Tilsynsutvalgets sekretariat ba i brev av 3. april 2008 om supplerende uttalelse fra førstelagmann E. Ny uttalelse ble inngitt 11. april 2008.

Saksfremstilling:

Klagen har bakgrunn i X lagmannsretts behandling av et kjæremål over Y tingretts kjennelse i sak om midlertidig forføyning. A var kjærende part. Styreleder B representerte selskapet. Lagdommerne C, D og E var dommere i saken.

Tingrettens kjennelse i saken ble avsagt 8. mai 2007, og forkynt 12. mai 2007. Kjæremål ble inngitt 9. juni 2007. Det ble besluttet å avholde rettsmøte i saken. Dette ble gjennomført 28. august 2007. X lagmannsrett avsa kjennelse 15. november 2007.

X lagmannsretts kjennelse ble anket, og Høyesterett avviste anken 28. januar 2008.

Klager – A v/styreleder B – har i hovedsak vist til følgende:

Saken angår en midlertidig forføyning, og må som sådan oppfattes som en prioritert sak. I dette tilfellet i særdeleshet, fordi det dreier seg om betydelige verdier som er omtvistet. Under rettsmøtet 28. august 2008 ble det opplyst at kjennelse ville foreligge i løpet av 4-5 uker. Etter at det nevnte tidsforløp var gått, ble saken purret overfor førstelagmann E. Først 1. desember 2007 ble kjennelsen fra X lagmannsrett kjent for A ved styreleder B.

De objekter det er forføyet midlertidig over er av stor verdi. Retten har av uforståelige grunner ikke satt frist for ordinært søksmål med reell prøving av kravet eller stilt krav om sikkerhet.

Innklagede – lagdommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Saken kom til lagmannsretten 28. juni 2007. Uken etter ble den overført C, hvilket var uken før han skulle ut i ferie. Saken var uoversiktlig fremstilt. Den ble overført en annen lagdommer, som i C's feriefravær besluttet at det måtte gjennomføres muntlige forhandlinger. Muntlige forhandlinger fant sted 28. august 2007 (uke 35). Tiden etterpå var tettpakket med rettsmøter og kjæremålssaker. Den daglige arbeidsbelastningen i kjæremålsperioden uke 37 – 40 var så stor i forhold til andre prioriterte saker, at det ikke ble tid til behandling av aktuelle sak, selv om det ble arbeidet lange dager i den perioden. I løpet av oktober rettete de to innklagede kollegaer en henvendelse til C med spørsmål om utkast til kjennelse. I ukene 41 og 42 var han sammenhengende i retten. Ved flere anledninger medførte dommermangel at han gikk inn i saker opprinnelig oppført på andre. Fra uke 43 var det mulig å påbegynne avgjørelsen av saken. I uke 44 ble arbeidet påbegynt. I samme uke skrev han et notat til lagmannsrettens ledelse om saksbehandlingen. Kjennelsen forelå 15. november 2007 (uke 46). Forkynningsbrevet er datert 16. november 2007.

Innklagede – lagdommer E – har anført:

Min første befattning med angjeldende kjæremålssak var deltakelse i muntlig forhandling 28. august 2007. Som min kollega dommer C bemerker i sitt svarbrev til Tilsynsutvalget, har jeg etter dette rettet henvendelse til ham med forespørsel om utkast til kjennelse.

Innklagede – lagdommer D – har anført:

Mitt forhold til saken er nøyaktig det samme som lagdommer E's, og jeg nøyer meg med å henvise til mine kolleger C og E's uttalelser av 17. og 18. januar d.å.

Jeg vil dog tilføye at saken etter mitt syn lå slik an både i faktisk og rettslig henseende at den forsinkelse som oppstod åpenbart ikke var egnet til å innvirke på innholdet i avgjørelsen.

Domstolleder – førstelagmann E – har i hovedsak uttalt følgende:

X lagmannsrett har som intern målsetting at sivile kjæremål skal ha en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på maksimalt 60 dager. En domstol med stramt kjøreprogram og mye reisevirksomhet må tidvis akseptere at målsetningen ikke nås. Habilitetsproblem, sykdom og annet medfører regelmessig at rettens kjøreplaner må endres underveis og dommerne må være fleksible.

Når det gjelder hvordan domstolen fulgte opp denne saken spesielt, er anført:

I henhold til domstolens hovedinstruks er overvåkingen av den sivile saksbeholdningen delegert til lagmann G. Rutinemessig får dommerne sine beholdningslister lagt i posthyllene omkring hvert månedskifte. Lagmann G gjennomgår listene med de enkelte dommere hvor det etter hans vurdering er naturlig. Dommerne har stående beskjed om å varsle han dersom arbeidsbelastningen av en eller annen grunn er for stor. Dette gjelder også utenfor den månedlige gjennomgang.

Ved den rutinemessige gjennomgåelsen av beholdningen primo september hadde lagmann G samtaler med de saksansvarlige dommerne, C, D og E. Dommerne hadde hatt sine drøftelser om saken og lagmann G fikk forståelsen av at det forelå enighet med hensyn til resultatet. Dommer C skulle skrive utkast til avgjørelse basert på dommernes drøftelser.

Sannsynligvis primo oktober møtte B på lagmannsrettens kontor og snakket med undertegnede om sin sak. Jeg tok umiddelbart kontakt med lagmann G som kontaktet B. G hadde deretter enkeltvis samtaler med de tre dommerne. Dommerne D og E meddelte at saken ville bli behandlet av dem straks utkast fra dommer C forelå.

Etter to til tre uker tok lagmann G på ny kontakt med lagdommer C for å undersøke saken. C orienterte da G om at hans arbeidssituasjon hadde medført forsinkelser når det gjaldt utformingen av premisser i den angjeldende sak. Det vises for så vidt til dommer C's notat av 31. oktober 2007. Jeg har ingen bemerkninger til hans redegjørelse bortsett fra at han – i tråd med våre retningslinjer/praksis – skulle ha kontaktet lagmann G eller meg – slik at vi ved omdisponering av dommerkapasitet muligens kunne ha skjermet dommer C. På dette stadiet fant lagmann G, etter samtale med dommer C, det urasjonelt å bytte domskriver hensett til det arbeid dommer C allerede hadde nedlagt i saken. Lagmannsrettens kjennelse forelå som kjent 15. november 2007.

Det totale tidsforløp etter at muntlige forhandlinger var holdt, ble dessverre for stort i dette tilfelle. Har man oppgitt et ca tidspunkt for når avgjørelse skal foreligge – i denne sak 4 til 5 uker – det vil si primo oktober så skal dette holdes. Dette vil bli innskjerpet overfor dommerkorpset. Fravik må varsles ledelsen slik at omrokering av dommerkapasitet blir vurdert.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klageren har nevnt at retten av uforståelige grunner ikke har satt frist for ordinært søksmål med reell prøving av kravet, eller villet stille krav om sikkerhet. Dette er forhold som kan gjøres til gjenstand for anke, og som derfor ligger utenfor utvalgets kompetanse å behandle. Denne delen av klagen må avvises.

Grunnlaget for klagen er i hovedsak sen saksbehandling fra lagdommerne C, D og E ved X lagmannsrett, knyttet til behandlingen av et kjæremål over kjennelse om midlertidig forføyning.

Tilsynsutvalget for dommere kan vurdere hvorvidt saksbehandlingstiden er i samsvar med god dommerskikk. Utvalget kan imidlertid ikke ta stilling til om saksbehandlingstiden utgjør en saksbehandlingsfeil, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd.

Tilsynsutvalget oppfatter klagen slik at den gjelder tidsbruken etter avholdte muntlige forhandlinger den 28. august 2007 og frem til kjennelse forelå 15. november 2007. Det legges til grunn ut fra sakens opplysning at det var lagdommer C som skulle skrive utkast til kjennelse. Han og lagdommerne D og E hadde gjennomført sine drøftelser om saken, og det forelå enighet om resultatet primo september. Videre legges til grunn at lagdommerne D og E i løpet av oktober 2007 henvendte seg til dommer C med forespørsel om utkastet.

Tilsynsutvalget for dommere finner på denne bakgrunn at det ikke kan være grunnlag for disiplinærreaksjoner mot lagdommerne D og E.

Når det gjelder den del av klagen som retter seg mot lagdommer C, hevder klageren at det ble opplyst under rettsmøtet at kjennelse ville foreligge i løpet av 4-5 uker. Lagdommer C har i sitt notat til lagmannsrettens ledelse gitt uttrykk for at partene fikk beskjed om at det ville kunne gå opp mot et par måneder før avgjørelse ville foreligge. Det tok i overkant av 2 ½ måned fra de muntlige forhandlingene til kjennelsen forelå.

Tilsynsutvalget legger til grunn at lagdommer C hadde et tett program i ukene etter de muntlige forhandlingene, både med kjæremålssaker og som følge av omdisponeringer grunnet dommermangel i andre saker i lagmannsretten.

Lagdommer C har opplyst at han hadde planlagt å arbeide med kjæremålssaken som klagen gjelder i uke 42, ca 7 uker etter de muntlige forhandlingene. Imidlertid gjorde dommermangel at han på forespørsel sa ja til å ta en sivil sak disse dagene. I uke 43 kunne saken vært behandlet. Utvalget legger til grunn ut fra C's notat av 31. oktober 2007 at behandlingen av saken i hvert fall ble påbegynt i uke 44, etter at lagmann G hadde tatt opp

saken med de innklagede dommere primo oktober, og ytterligere en gang med dommer C i oktober 2007.

En dommer må generelt innrømmes en viss tid før han eller hun finner tid til å avsi kjennelse/dom. Fra tid til annen er arbeidssituasjonen ved enkelte domstoler slik at det kan trekke ut og ta lenger tid enn ønskelig før en avgjørelse foreligger. Sakstilgangen kan være stor, og det kan være både et spørsmål om bemanning generelt og den enkelte dommers arbeidssituasjon. Noen ganger kan en dommer ha en så belastet arbeidssituasjon at enkelte saker blir liggende på grunn av manglende kapasitet, uten at dommeren derved kan bebreides at saksbehandlingstiden blir for lang.

Saksbehandlingstiden i denne saken overstiger ganske betydelig X lagmannsrett interne målsetning om gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 60 dager i sivile kjæremål. At kjæremålssaker der det er behov for muntlige forhandlinger kan ta lenger tid, har Tilsynsutvalget forståelse for.

Etter Tilsynsutvalgets syn må imidlertid et tidsforløp på i overkant av 2 ½ måned fra muntlige forhandlinger til kjennelse foreligger, karakteriseres som lang saksbehandlingstid. Dette gjelder ikke minst fordi det dreier seg om en midlertidig forføyning, som vanligvis bør prioriteres. Saksbehandlingstiden er imidlertid ikke så lang at den i seg selv representerer brudd på god dommerskikk.

Slik saken er opplyst, mener Tilsynsutvalget at lagdommer C, i tråd med interne retningslinjer i X lagmannsrett, på et noe tidligere tidspunkt enn det som ble gjort, burde ha orientert ledelsen i lagmannsretten om problemene med å få avsatt tid til å skrive utkastet. Tilsynsutvalget vil også tilføye at når det er angitt et tidspunkt for når avgjørelse skal foreligge, bør dommeren tilstrebe å overholde dette tidspunkt, og i hvert fall orientere partene dersom det blir vesentlig avvik i forhold til det som tidligere er opplyst. I denne saken var det imidlertid kontakt mellom lagmannsrettens ledelse og klageren underveis, og det var da ikke like nødvendig at lagdommer C også kontaktet klageren.

Tilsynsutvalget har etter en samlet vurdering ikke funnet grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor lagdommer C.

Tilsynsutvalget for dommere har også vurdert hvorvidt domstolleder, på bakgrunn av det generelle ansvaret for saksavviklingen han har, skal gjøres til part i saken. Redegjørelsen for domstolledelsens oppfølging av denne saken har imidlertid ikke gitt grunnlag for det.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettens avgjørelse.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer C, lagdommer D og lagdommer E.